

Aremi-Aspid

Sr. director,

L'Associació de Rehabilitació del Minusvàlid de Lleida (AREMI) i l'Associació de Paraplègics i Discapacitats Físics de Lleida (ASPID) volem manifestar el nostre agraïment públic al grup de dones d'Alpicat que, conjuntament amb l'Ajuntament, han esmerçat un notable esforç en la promoció i el desenvolupament de la campanya-subhasta que ha donat com a resultat el lliurament d'una quantitat monetària a les nostres associacions.

La seva tasca, i l'altruista col·laboració de les persones i entitats que han donat nombrosos i valorats objectes, i la decidida participació de les persones que han assistit activament a les respectives subhastes, ha estat, sens dubte, un exemple de bona pràctica a l'hora de respondre a una convocatòria d'eminent caire social.

És per això que volem aprofitar

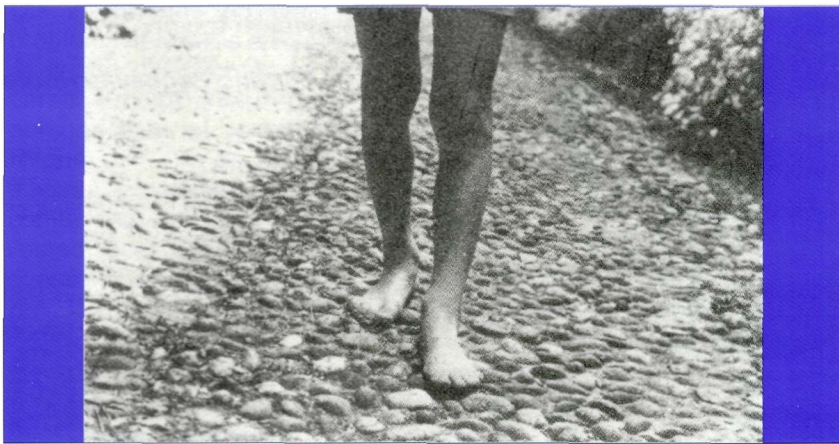

aquest mitjà per a expressar-los, a tots plegats, la nostra més sincera consideració. I els assegurem que aquesta mostra de solidaritat ciutadana servirà per encoratjar-nos, encara més, en les actuacions que les nostres entitats porten a terme per a millorar la qualitat de vida i l'autonomia

personal dels nostres associats i de les persones amb discapacitat en general.

M. Mercè Batlle
Presidenta d'AREMI
Josep Giral i Lladanosa
President d'ASPID

Parafina freda

Ara que som a l'estiu i es duen sandàlies, anem més destapats, etc., hi ha certes parts del nostre cos que presenten hiperkeratosis, és a dir, moltíssima pell morta, dura i resseca. Un exemple clar d'això i que afecta una gran majoria de gent són els talons, ja que els peus són una part del cos en al qual durant l'hivern no s'hi pensa per a res i durant l'estiu només es pensa a ficar-se crema hidratant perquè

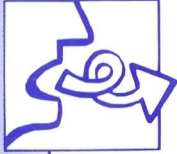
ens trobem amb els talons molt ressecs i fa mala impressió (a ningú no li agrada portar els peus d'aquesta manera).

Això té una fàcil solució, la parafina. Fa uns quants anys es feia el tractament de parafina calenta, és a dir, s'havia de calentar la parafina obligatòriament perquè s'obtinguessin resultats, però avui en dia i com a novetat de molts pocs anys va sortir al mercat del professional

la parafina freda, un tractament contra les hiperkeratosis difícils, com ara els talons ressecs, on costa molt que desaparegui el ressecament.

La parafina actua com a emol·lient, i fa que la pell morta es torni molt tova i es desprengui a poc a poc, sense agredir la pell d'una forma mecànica com podrien ser bisturís, rasquetes, etc., ja que aquesta forma només soluciona el problema durant un temps. Amb el tractament de parafina s'aconsegueix moltíssima hidratació i tot el que sigui pell morta, clivelles, etc., a mesura que es repeteix el tractament de parafina freda, van desapareixent i els talons (en el cas més freqüent, però poden ser també colzes, genolls, etc.) tornen a recuperar un aspecte saludable i normal.

Alicia Barbé i Buira
Estilista i esteticista

"Sangartilla, treu lo cap..."

A les nostres contrades, el més quotidià dels sauris, malgrat els esforços del cinema per popularitzar els gegantins llangardaixos prehistòrics, continua sent, de moment i esperem que per molts anys, aquest diminut rèptil, de la família dels lacèrtids, de dimensions inferiors a les d'un llangardaix comú i que tothom, de petits, hem perseguit algun cop per les parets emblanquinades de les cases sota el bat del sol estiuenc: les sangartilles.

No em centraré, però, en la bestiola (ja que aquí parlem de llengua i no de zoologia) sinó en la paraula que fem servir a Alpicat per anomenar-la: "sangartilla".

El magnífic *Diccionari General de la Llengua Catalana*, de Pompeu Fabra, aparegut el 1932 i que fins fa uns anys era el més important i complet recull de lèxic del català normatiu, no recull aquest mot. Tampoc no ho fa el més recent *Diccionari de la llengua catalana*, de la Gran Enciclopèdia Catalana (1982). Els eminents autors d'aquests diccionaris recullen únicament la forma "sargantana" i en donen la definició. Això canvià, però, el 1995, amb l'aparició del *Diccionari de la llengua catalana*, de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC), que és avui l'única institució amb autoritat reconeguda per decidir sobre qüestions que afecten la nostra llengua. Si consultem el DIEC veurem que, com a sinònim de la forma "sargantana", hi apareix "sangartilla" sense ni tan sols qualificar el mot de dialectal o local com es fa en altres casos. Aquesta paraula, doncs, general a tot l'àmbit nord-occidental (amb alguna variant fonètica com "sargantilla"), ha vist finalment reconeguda la seua condició d'estàndard, o normativa, o com

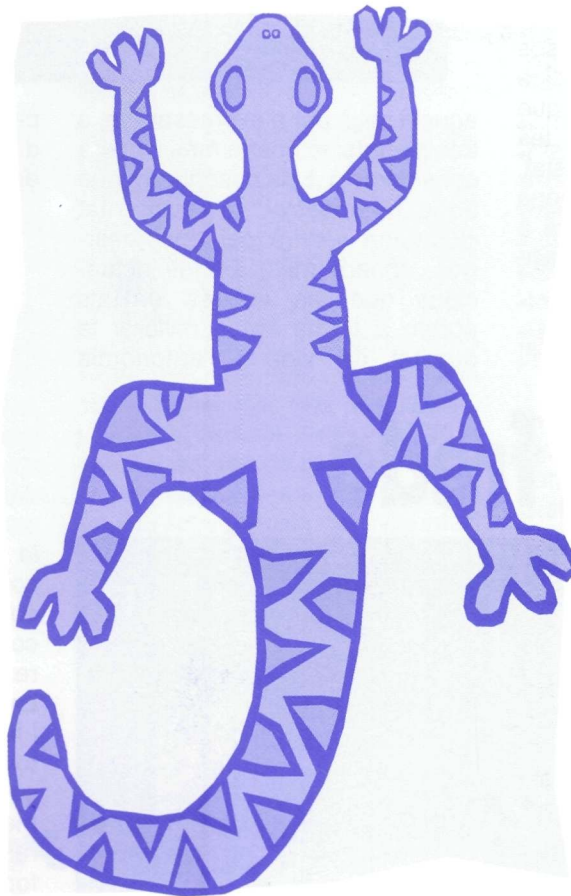
vulguem dir-ne. Això vol dir que des de fa uns anys, a part d'utilitzar el mot "sangartilla" amb exclusivitat en les nostres converses quotidianes, podem fer-ho també, amb tota legitimitat, a qualsevol nivell, per formal que sigui, i per descomptat a l'hora d'escriure.

Consultant un llibre del dialectòleg Joan Veny¹ descobreixo una dada interessant. Aquest autor mallorquí, basant-se en documents del lleidatà del s. XIV Jacme d'Agramont, afirma que els parlants probablement de tot el Segrià expressaven el concepte 'sargan-

ver i Moll, on s'aplega la més gran col·lecció de formes dialectals del català, ens dóna una idea de les moltes variacions formals de "sargantana", com ara "sagrantana" (que en diuen a Vic) o "singlantana" (a l'Empordà i a la Catalunya Nord). També hi apareix, naturalment, la variant "sangartilla" (que actualment, com ja sabem, és acceptada pel DIEC).

El mateix DCVB parla de com la tradició popular tracta aquests petits rèptils. Al·ludeix, per exemple, a supersticions com la que diu que si li talles la cua a una sangartilla, li torna a créixer. Són especialment curioses, però, una mena de fórmules rimades (aplegades, amb lleus diferències, arreu del territori de parla catalana) a les quals s'atribueix la virtut d'atreure el rèptil, com una de recollida a Linyola que diu "Sargantilla, treu lo cap, / que ton pare està penjat, / a les forques de Mallorca; / truca la porta, truca la porta". No seria gens estrany que a Alpicat, on la memòria popular poua tan fondo com en qualsevol altre indret, els padrins en coneguessin alguna de semblant.

Llorenç Capdevila Roure

tana' amb el mot "sangartalla", i conclou que *no seria estrany, diu, que a Lleida, atès el menor tamany i la vivacitat d'aquest rèptil respecte el llangardaix (x*x*), se substituís el sufix "-alla" per "-illa", aleshores de més productivitat com a diminutiu.*

Un altre diccionari, en aquest cas l'immens *Diccionari Català-Valencià-Balear (DCVB)*, d'Alco-

¹VENY, J. *Mots d'ahir i mots d'avui*, Ed. Empúries, Barcelona, 1991, pàg. 125-126.